

DATOS IDENTIFICATIVOS

Estratexias Didácticas II: Autoavaliación, Crítica e Análise

Materia	Estratexias Didácticas II: Autoavaliación, Crítica e Análise			
Código	P02M066V12244			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Arte e Debuxo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Casal, Cristina			
Profesorado	Varela Casal, Cristina			
Correo-e	cristinavarelacasal@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
Descrición xeral	É imposible separar a acción creativa da acción educativa na formación de futuros profesionais dos ensinos das Artes; Educación visual e plástica na ESO, Artes plásticas e cultura audiovisual en Bacharelato. A intención desta materia é dotar ao alumnado de recursos e estratexias para a formación na área de plástica. Propoñemos facelo a través do ensaio con procedementos e técnicas artísticas e de deseño, estratexias educativas e coñecementos conceptuais. O obxectivo é abordar as estratexias para a acción educativa e a transmisión de contidos e xeitos de facer. Prodiciremos propostas e materiais para reflexionar a partir do proceso creativo propio, na aprendizaxe e na planificación das accións educativas no ámbito das Artes, o deseño e a cultura visual. Imbricaremos este proceso no contexto específico da educación secundaria.			

Competencias

Código	
B12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
B14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
B17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.

C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacitar un docente analítico, reflexivo e crítico no ámbito da Educación Artística.	B14 B17 C6 C8 C9 C10 D2 D3
Valorar a capacidade artística (proceso creativo) como método de investigación e de coñecemento.	B17 B18 C3 D2
Coñecer os diferentes campos do /saber e facer/ que concorren na Educación Artística.	B12 B14 C6 C8 D1
Desenvolver a capacidade de comunicación verbal, (oral e escrita) para a transmisión de coñecementos.	B12 B17 C3 C7 C12 C13 D1
Aplicar métodos, procedementos e técnicas da investigación e da práctica artística, á planificación e deseño de proxectos, de estratexias e recursos educativos.	C3 C9 C10 D1 D2 D3

Contidos

Tema	
O currículo para a educación visual e plástica en secundaria	. Competencias. . Obxectivos. . Contidos. . Estratexias educativas.
Estratexias e recursos para a elaboración de programación didáctica en secundaria	. Recursos . Estratexias
Ferramentas de avaliación	Ferramentas e recursos de avaliación
Os espazos de educación non reglada e a súa relación coa educación reglada/ secundaria	Espazos para a educación non reglada.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	4	8
Seminario	8	36	44
Lección maxistral	8	32	40
Traballo tutelado	10	48	58

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia e por en marcha o traballo
Seminario	Exposición de casos por parte do docente e elaboración por parte do alumnado de propostas baixo as directrices e supervisión do profesor/a.
Lección maxistral	Exposición de contidos relacionados coa materia Grupos de discusión, e debates sobre os contidos dos diferentes temas da materia.
Traballo tutelado	Elaboración de documentos e/ou propostas, por parte do alumnado sobre a temática da materia. Investigacións memorias, ensaios, resumes etc. Inclúe a bssca e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente, no despacho do laboratorio de plástica da Facultade de Ciencias de la Educación e do Deporte, ou por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa no horario que se estableza.
Traballo tutelado	No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente, no despacho do laboratorio de plástica da Facultade de Ciencias de la Educación e do Deporte, ou por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa no horario que se estableza.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Elaboración por parte do alumnado de propostas baixo as directrices e supervisión do profesor/a.	40	B14 B17 B18	C6 C7 C9 C12 C13	D1 D2 D3
Lección maxistral	Grupos de discusión, e debates sobre os contidos dos diferentes temas da materia. Observación sistemática	20	B12 B14	C7	D1 D2
Traballo tutelado	Elaboración de documentos e/ou propostas, por parte do alumnado sobre a temática da materia. Investigacións memorias, ensaios, resumes etc. Inclúe a busca e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...	40	B12	C6 C7 C8 C10 C13	D1 D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

asistencia (presencial, telemática ou mixta, segundo proceda) a clase é importante para o correcto desenvolvemento do curso. Para superar a materia será necesario obter unha media de 5 calculando as porcentaxes detalladas en cada un dos bloques de avaliación. É imprescindible ter un 4 como nota mínima en cada un dos bloques para que se proceda a calcular a nota media.

De non ter superada a materia en primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Os/as alumnos/as que non tiveran asistido ou non cubran a porcentaxe obrigatoria de asistencia (presencial, telemática ou mixta, segundo proceda) durante o curso académico ordinario, deberán superar unha proba escrita de contidos mínimos teóricos que lles dará dereito á valoración do resto de entregas. Para coñecer o detalle dos contidos e avaliación das entregas terán que contactar ao inicio do cuadrimestre, co profesorado responsable da materia mediante as titorías.

Cristina Varela Casal: (Despacho Virtual 2624, clave: p31oP3Eq; ou por correo electrónico: cristinavarelaacasal@uvigo.es)

SEGUNDA CONVOCATORIA

Os/as alumnos/as que non tiveran asistido ou non cubran a porcentaxe obrigatoria de asistencia (presencial, telemática ou mixta, segundo proceda) durante o curso académico ordinario, deberán superar unha proba escrita de contidos mínimos teóricos que lles dará dereito á valoración do resto de entregas. Para coñecer o detalle dos contidos e avaliación das entregas terán que contactar ao inicio do cuadrimestre, co profesorado responsable da materia mediante as titorías. Cristina Varela Casal: (Despacho Virtual 2624, clave: p31oP3Eq; ou por correo electrónico: cristinavarelacasal@uvigo.es).

No caso de alumnos/as que aínda asistindo regularmente a clase (na modalidade que se estableza) e presentando as entregas parciais puntualmente non logren superar a materia deberán presentar na segunda convocatoria so aquelas entregas nas que non alcanzasen a nota mínima de 5. As notas das partes aprobadas conservaráselles durante una convocatoria

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Arnheim, R., **Consideraciones sobre la educación artística**, Paidós,
Ausubel Novak y Hanesian, **Psicología educativa. Un punto de vista cognoscitivo**, Trillas,
Balada, M y Juanola, R., **La educación visual en la escuela**, Paidós,
Beljón, J. J., **Gramática del arte**, Celeste ediciones,
Berger, J., **Modos de ver**, Gustavo Gilli,
Bruner, J. S., **El proceso mental en el aprendizaje**, Narcea,
Colectivo, **Didáctica General**, Anaya,
Dondis, A., **La sintaxis de la imagen**, Gustavo Gilli,
Eco, U., **Historia de la belleza**, Lumen,
Edwards, B., **Aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro**, Urano,
Eisner, E., **Educación la visión artística**, Paidós,
Eisner, E., **Procesos cognitivos y curriculum**, Martínez Roca,
Freeland, C., **Pero ¿esto es arte?**, Cátedra,
Gadner, H., **Arte mente y cerebro**, Paidós,
Hannon, H., **El niño conquista el medio**, Kapelusz,
Hernández y Henández, Jodar Minarro A. y Marín Viadel R., **¿Que es la educación artística?**, Sendai,
Holway, G. E., **Concepción en el espacio según Piaget**, Paidós,
Kandinsky, **La gramática de la creación**, Paidós,
Kandinsky, **De lo espiritual en el arte**, Labor,
Lazzotti Fontana, L., **comunicación visual en la escuela**, Gustavo Gilli,
Lowenfeld, V., **Desarrollo de la capacidad creadora**, Kapetusz,
Marina, J.A., **La educación del talento**, Ariel, Planeta,
Marina, J.A., **Teoría de la inteligencia creadora**, Anagrama,
Munari, B., **¿Como nacen los objetos?**, Gustavo Gilli,
Neill, A. S., **Hijos en libertad**, Gedisa,
Novak, J.D., **Teoría y práctica de la educación**, Alianza,
Read, H., **Educación por el arte**, Paidós,
Vygotski, L.S., **La imaginación y el arte en la infancia**, Akai,
Vygotski, L.S., **Pensamiento y lenguaje**, Pléyade,
Vygotski, L.S., **Psicología del arte**, Barral,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Estratexias Didácticas I: O Ensino/P02M066V12243

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Complementos para a Ensinanza do Debuxo/P02M066V12242

Innovación e Investigación na Ensinanza Secundaria: Música e Debuxo/P02M066V12241

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estratexias Didácticas I: O Ensino/P02M066V12243

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións significativas nas metodoloxías nos tres escenarios docentes previstos. A única adaptación salientable, é a relativa ao seu modo de execución. Dentro do posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías se levarían a cabo de xeito presencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas se adaptarían a unha modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución; presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente, nodespacho do laboratorio de plástica da Facultade de Ciencias de la Educación e do Deporte, ou por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa no horario que se estableza.

Cristina Varela Casal: (Despacho Virtual 2624, clave: p31oP3Eq; o por correo electrónico: cristinavarelacasal@uvigo.es)

No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase únicamente polos medios telemáticos mencionados.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

No hai modificacións nos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional, no caso de que houbese, será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia, para cada tema.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Sen modificación na tipoloxía das probas programadas, os criterios de avaliación, nin na ponderación destes na nota final.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente se manteñen en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia.

Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen.

Os procedementos ou tipoloxía das probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero sí no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos.

Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de xeito presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fora posible facelas presencialmente, se combinaría a modalidade presencial coa virtual, ou se realizarían exclusivamente de xeito virtual.

Se a situación é de ensinanza virtual todas as probas de avaliación se realizarán de xeito virtual.

* Probas que se modifican

Non hai